

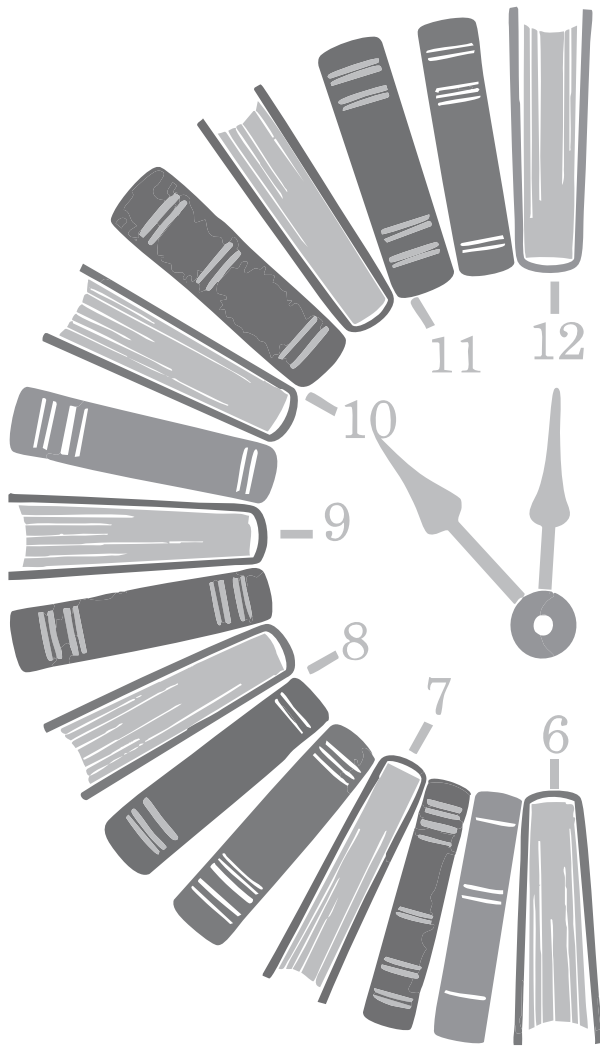
KỶ LUẬT ĐỌC SÁCH

KỶ LUẬT ĐỌC SÁCH

Bản quyền © Phi Hồng Huy, 2026

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của tác giả. Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.

Phi Hồng Huy

KỶ LUẬT ĐỌC SÁCH

*Xây dựng thói quen
đọc sách và biến
tri thức thành tiền*

MỤC LỤC

Lời khen dành cho cuốn sách.....7

Lời nói đầu 19

01 Tại sao phải đọc sách? 23

02 Phá vỡ rào cản –
đọc sách không khó 53

03 Kỹ thuật đọc hiệu quả 83

04	Biển đọc sách thành thói quen kỷ luật	119
-----------	--	------------

05	Biển tri thức thành sức mạnh	149
-----------	---	------------

	Lời kết	177
--	----------------------	------------

LỜI KHEN

DÀNH CHO CUỐN SÁCH

Là một huấn luyện viên phát triển bản thân và đào tạo kỹ năng doanh nghiệp với hơn 11 năm kinh nghiệm, tôi đánh giá *Kỷ luật đọc sách* là một trong những cuốn sách thực chiến và truyền cảm hứng nhất về thói quen đọc sách mà tôi từng đọc. Tác giả không chỉ dừng lại ở lý thuyết suông, mà xây dựng một hệ thống hoàn chỉnh: từ việc phá bỏ rào cản (sách nói, quy tắc 10 phút, đọc theo nhu cầu), đến kỹ thuật đọc hiệu quả (SQ3R, Feynman, Mindmap), rồi nâng tầm lên kỷ luật 365 ngày và biến tri thức thành tài sản thực sự (áp dụng – chia sẻ – viết sách – xây dựng thương hiệu cá nhân).

Điều tôi thích nhất là sự chân thực và tính khả thi cao đến từ câu chuyện cá nhân, cộng đồng **Siêu Kỷ Luật 365**, và cách tác giả chứng minh đọc sách không phải “để biết” mà là “để làm và kiếm tiền”. Cuốn sách này sẽ giúp bất kỳ ai –

8 KỶ LUẬT ĐỌC SÁCH

từ nhân viên đến lãnh đạo doanh nghiệp có thể biến việc đọc thành lợi thế cạnh tranh bền vững.

Rất đáng để đọc, áp dụng và tặng cho đội ngũ của bạn!

- *Phạm Phương, Giám đốc Công ty TNHH L&B Academy,
Giám đốc phát triển cấp cao BNI HN06,
Chuyên gia đào tạo kỹ năng doanh nghiệp*

Kỷ luật đọc sách mang đến một góc nhìn thực tế và thẳng thắn về thói quen đọc – từ việc mua sách nhưng chỉ để đó, đến cách biến tri thức thành giá trị thực trong cuộc sống. Tác giả Phi Hồng Huy không chỉ nói về lợi ích của việc đọc, mà còn nhấn mạnh vào kỷ luật, cách đọc đúng mục tiêu, và quan trọng nhất là gợi ý các cách áp dụng những gì đã đọc vào cuộc sống hằng ngày. Điểm tôi ấn tượng khi đọc sách là bắt gặp những câu chuyện rất đời thường, nhưng giúp người đọc dễ thấy mình trong đó và có động lực thay đổi. Cuốn sách không chỉ truyền cảm hứng, mà còn hướng người đọc đến hành động cụ thể để tích lũy “Vốn trí tuệ” từ sách. Đây là một cuốn sách phù hợp cho những ai muốn phát triển bản thân một cách chủ động và bền vững.

- *Vũ Thị Ngọc Liên, Nhà sáng lập PT247 NewLife
Chăm sóc sức khỏe chủ động và Tài chính cá nhân*

Kỷ luật đọc sách không đơn thuần là việc đọc, mà chính là cách một người tái tạo bản thân từ một thói quen nhỏ mang sức bật vĩ đại. Điểm hay của cuốn sách nằm ở chỗ nội dung không quá nhiều lý thuyết, mà có những trải nghiệm, va chạm và cả sự thay đổi đã được áp dụng. Tác giả Phi Hồng Huy không cổ vũ đọc sách để biết cho nhiều, mà nhấn mạnh vào tinh thần đọc để hiểu, đọc để làm, đọc để biến tri thức thành năng lực, thành kết quả, thành giá trị sống bền vững. Cá nhân tôi đánh giá đây là một cuốn sách có giá trị thực tiễn cao, bởi nội dung không dừng lại ở việc truyền cảm hứng mà đã đi xa hơn, đó là chỉ ra con đường để một người rèn nên tư duy, bản lĩnh và phát triển bền vững thông qua kỷ luật đọc sách. Điều tôi thích nhất ở cuốn sách này là tinh thần rất thật, rất đời, không màu mè, nhưng đủ sức lay động để người đọc phải nhìn lại chính mình. Trong bối cảnh hiện nay, khi con người dễ bị cuốn vào thông tin ngắn trên không gian mạng và sự phân tán liên tục, thì *Kỷ luật đọc sách* giống như một lời nhắc tỉnh táo rằng muốn trưởng thành, muốn đi xa trong công việc và cuộc sống, không thể thiếu nền tảng tri thức và tính kỷ luật. Đây không chỉ là một cuốn sách nên đọc, mà là một cuốn sách nên thực hành.

- Hà Đức Ninh, Tổng Giám đốc
Công ty Cổ phần Thành Đồng Group

Tôi và Huy chơi với nhau hơn 10 năm, nên tôi biết một điều, những gì cậu ấy viết trong *Kỷ luật đọc sách* không phải là lý thuyết, nó là thứ cậu ấy đã thực sự trải nghiệm.

Năm 2025, tôi cũng từng vào câu lạc bộ đọc sách **Siêu Kỷ Luật 365** của Huy. Lúc vào thì tôi cũng máu lắm, nghĩ là lần này mình sẽ khác. Nhưng nói thật, được gần hai tháng thì tôi... out. Lý do cũng như bao người thôi: bận việc, không theo kịp, rồi tự cho mình một lý do để dừng lại.

Thời điểm đó, nếu ai hỏi tôi có hiểu giá trị của việc đọc sách không, tôi sẽ trả lời là “có”. Nhưng giờ nhìn lại, tôi chỉ dừng ở mức... nói được, chứ chưa đủ để áp dụng. Đến khi đọc cuốn sách này, tôi thấy mình trong đó. Có những đoạn đọc xong, tôi phải dừng lại, vì nó giống hệt mình ngày trước: mua nhiều sách nhưng không đọc, hoặc đọc xong để đấy, không áp dụng, thậm chí có lúc còn tưởng mình đang phát triển chỉ vì... sở hữu sách.

Điểm hay của cuốn sách này, theo tôi, không phải nằm ở chỗ nó nhấn mạnh đọc sách quan trọng thế nào – điều này ai cũng biết rồi, mà nó trả lời được câu hỏi “Vì sao mình biết mà vẫn không làm?” Và đọc xong mình thấy “À, hóa ra vấn đề không phải do lười, mà bởi mình đang làm sai cách”.

Tôi cũng không phải kiểu người đọc xong một cuốn sách là có thể thay đổi ngay. Nhưng ít nhất, sau cuốn sách này, tôi bắt đầu nhìn việc đọc sách khác hơn. Không còn “khi nào rảnh thì đọc”, mà là đọc sách để mình có thể đi xa hơn trong

công việc và cuộc sống. Nếu bạn đang giống tôi trước đây – mua nhiều, biết nhiều nhưng chưa thay đổi được bao nhiêu – thì cuốn sách này đáng để đọc và để nhìn lại chính mình.

*- Phạm Quang Giang, Giám đốc Công ty TNHH MTV
Thương mại Hồng Nhung và Nội thất Văn phòng*

Kỷ luật đọc sách của tác giả Phi Hồng Huy là một cuốn sách thực tiễn, đi thẳng vào vấn đề cốt lõi: đọc để làm và tạo ra giá trị. Không sa vào lý thuyết, nội dung cuốn sách tập trung vào việc giúp người đọc biến tri thức thành năng lực và kết quả cụ thể. Điểm nổi bật là giọng văn gần gũi, giàu tính trải nghiệm, giúp người đọc dễ soi chiếu bản thân và thay đổi. Cuốn sách không chỉ truyền cảm hứng mà còn thúc đẩy hành động, phù hợp cho bất kỳ ai muốn phát triển bền vững thông qua kỷ luật đọc. Đặc biệt, sách ra đời đúng thời điểm văn hóa đọc đang được quan tâm nhiều, đủ để cho thấy rằng sách vẫn luôn là nguồn tri thức căn bản, bền vững, là “người thầy thầm lặng” của mỗi chúng ta.

*- Đoàn Bích Thủy, Quản lý Thương hiệu
Tủ bếp Inox Nhập khẩu Nhật Bản CLEANUP*

Ngay từ những trang đầu của *Kỹ luật đọc sách*, tôi đã thấy một phần hình ảnh của mình trong đó: từng đọc rất nhiều, nhưng chưa thật sự hiểu mình đang tìm kiếm điều gì. Cuốn sách không dạy tôi đọc nhiều hơn... mà dạy tôi đọc sâu hơn. Đọc không phải để đi hết một cuốn sách, mà để chạm đúng điều mình đang cần trong một giai đoạn của cuộc đời. Tôi từng tin rằng phải đọc trọn vẹn từng dòng chữ. Nhưng bây giờ, tôi hiểu: Đọc là một hành trình có chọn lọc, có mục đích, và cần kỹ luật. Một kiểu kỹ luật không ép buộc, mà dẫn dắt mình đi đúng hướng, rõ hơn trong suy nghĩ và trưởng thành hơn trong cách sống.

Tôi trân trọng anh Phi Hồng Huy không chỉ vì tri thức, mà vì cách anh gieo vào người đọc một tinh thần sống tỉnh thức. Rằng những cuốn sách không chỉ là kiến thức tinh hoa mà là cả những bài học của một đời người được chất lọc lại. Và có lẽ, điều đẹp nhất không phải là bạn đọc được bao nhiêu cuốn sách... mà là sau mỗi cuốn sách, bạn trở thành một phiên bản tốt hơn của chính mình.

- Nguyễn Cẩm Vân, Giám Đốc Công ty TNHH HaChi Beauty,
HaChi Skin Retreat – An yên tạo nên khí chất

Kỹ luật đọc sách nói lên một điều: Đọc sách không phải là mua cho nhiều, đọc cho có, mà là đọc có kỹ luật và biết áp dụng những điều đã đọc. Khái niệm “Vốn trí tuệ” trong cuốn sách đã chạm vào tôi khá sâu. “Tiền có thể đến rồi đi,

nhưng tri thức thì tích lũy từng chút một, âm thầm mà bền bỉ. Nó giống như lãi kép, chậm lúc đầu, nhưng về sau tạo ra sự khác biệt rất lớn”. Đến đây, tôi không còn xem việc đọc là “nên làm”, mà là “cần phải làm” nếu muốn phát triển bền vững.

- *Đỗ Thị Thúy Quỳnh, CEO Tùng Bò Restaurant, Lào Cai*

Trước đây, tôi mua sách đôi khi chỉ để trang trí, nhưng *Kỷ luật đọc sách* đã hoàn toàn thay đổi tư duy đó trong tôi. Cuốn sách giúp tôi nhận ra: mỗi cuốn sách bị bỏ quên là hàng triệu bài học bị lãng phí. Thành công không ở đâu xa, nó nằm ngay trên giá sách của bạn, chỉ là bạn có dám mở ra hay không.

- *Đỗ Thị Thanh Mến, Chủ tịch Công ty Cổ phần Tập đoàn Đông Minh – Chuyên Đào tạo và Set-up chuỗi Hệ thống Spa Đông Y*

Kỷ luật đọc sách là một cuốn sách có định hướng rõ ràng, không chỉ khuyến khích đọc, mà tập trung vào việc biến đọc sách trở thành một hệ thống kỷ luật để tạo ra kết quả thực tế. Nội dung sách được xây dựng logic, từ lý do khiến người ta bỏ đọc, đến cách duy trì thói quen và cách đọc hiệu quả.

Điểm nổi bật của cuốn sách là tư duy đọc chủ động. Thay vì đọc để “đếm số lượng”, tác giả hướng người đọc đến việc hiểu sâu, ghi nhớ và áp dụng. Đặc biệt, tư duy “biến sách thành nội dung” giúp bạn nâng tầm việc đọc – từ người tiêu thụ trở thành người tạo ra giá trị. Bên cạnh đó, góc nhìn về sách giấy cũng rất đáng chú ý, khi nhấn mạnh khả năng tập trung, tạo cảm xúc và ghi nhớ vượt trội.

Đây không chỉ là một cuốn sách hay về định hướng đọc sách, mà là công cụ giúp bạn thay đổi tư duy. Nếu bạn thực sự muốn đọc ít nhưng hiệu quả hơn, hay muốn duy trì thói quen đọc, thì đây là cuốn sách bạn nên đọc trước khi đọc những cuốn sách khác.

- Tony Hoàn, Tổng Giám đốc CP Sport Group,
Vận động viên Marathon/Ironman & Huấn luyện viên chạy bộ

Tôi gặp anh Phi Hồng Huy trong một chương trình đào tạo, và chúng tôi có duyên đồng hành cùng nhau trong nhóm học tập. Cá nhân tôi hiểu rất rõ bản lĩnh kỷ luật của anh Huy, nhưng vẫn thật bất ngờ với cuốn *Kỷ luật đọc sách* của anh.

Là một người may mắn được đón đọc và chia sẻ đôi lời, cảm nhận lớn nhất của tôi khi lật mở đến trang cuối cùng là sự thôi thúc mạnh mẽ: bản thân phải lập tức rèn luyện “công thức đọc sách hiệu quả”. Vì tôi muốn làm chủ kỹ

năng này để không lãng phí bất cứ giây phút nào trong quỹ thời gian còn lại của cuộc đời.

*- Đặng Thanh Tùng, CEO Công ty CP Karawindows
chuyên cung cấp giải pháp cửa nhôm kính chuẩn Đức
hàng đầu Việt Nam và Asean*

Kỷ luật đọc sách mang đến cho tôi một góc nhìn rất thực tế về kỷ luật đọc và xây dựng thói quen. Trước đây, tôi chỉ đọc 5-10 trang một cách rời rạc, nhưng nhờ áp dụng tư duy kỷ luật trong sách, tôi đã nâng cấp mục tiêu: hướng tới xuất bản một cuốn sách cho riêng mình. Chính quá trình rèn luyện đó đã giúp tôi hệ thống lại toàn bộ kiến thức, kỹ năng đã tích lũy, và “đóng gói” chúng thành nguồn tài nguyên giá trị cho bản thân.

Sự thay đổi rõ rệt của tôi nằm ở mảng công việc marketing: tôi không còn lo thiếu ý tưởng, bởi giờ đây tôi đã có thể chủ động khai thác nội dung từ chính những nguồn tư liệu mình đã tổng hợp. Nhờ vậy, việc tiếp cận khách hàng, phát triển sản phẩm và bán hàng trở nên rõ ràng, hiệu quả hơn.

Nhìn lại hành trình này, tôi nhận ra kỷ luật không phải là sự gò bó, mà là công cụ giúp mình vượt qua trì hoãn, phát triển bền vững – cho bản thân lẫn đội nhóm.

*- Trần Lin, Chuyên gia xây dựng thương hiệu chuyển đổi
trên các nền tảng mạng xã hội*

Kỹ luật đọc sách thực sự là một cuốn sách đáng đọc và đáng để hành động. Không chỉ truyền cảm hứng, cuốn sách còn chỉ rõ lộ trình để biến việc đọc thành một thói quen kỷ luật và tạo ra kết quả thực tế trong công việc, kinh doanh và cuộc sống. Điều mình tâm đắc nhất là cách tác giả giúp người đọc hiểu rằng tri thức chỉ có giá trị khi được áp dụng, và cuốn sách này làm được điều đó theo một cách cực kỳ gần gũi. Nếu bạn đang “mua nhiều nhưng chưa đọc” hoặc “đọc mà chưa ra kết quả”, thì đây là cuốn sách bạn nên bắt đầu đọc ngay hôm nay – đừng chờ thêm nữa!

- *Trần Thị Mỹ Linh, Phó Tổng Giám đốc PDCA Group,
Trường Doanh nhân PDCA là đơn vị đào tạo, tư vấn đầu tiên về
làm doanh nghiệp bài bản, thành công, tự động và nhân bản*

Cách đọc sách hiểu sâu, thấm lâu:

1. Lấy bút chì/bút highlight gạch chân hoặc đánh dấu những nội dung/từ khóa bạn thấy hay, ý nghĩa.
2. Tổng hợp những giá trị bạn nhận được vào một cuốn sổ hay ứng dụng ghi chú.
3. Vẽ Mindmap hoặc hình tượng hóa bằng tranh (tùy thuộc vào khả năng của mỗi người).
4. Chụp ảnh đăng lên Facebook để xem lại kỷ niệm và nhắc lại kiến thức cho nhiều năm sau (và còn để bạn bè thấy mình chăm đọc sách).
5. Làm một video tổng hợp lại nội dung cuốn sách và ứng dụng thực tế sau đó đăng lên mạng xã hội để lan tỏa giá trị đến nhiều người khác nữa.

“

Giá trị lớn nhất của việc đọc sách không nằm ở những gì bạn biết thêm, mà ở những gì bạn có thể lan tỏa cho người khác.

”

Lời nói đầu

Liệu bạn có giống như tôi? Tôi từng là người rất “chịu khó mua sách”, cứ thấy một bài review sách hay là tôi đặt, bạn bè giới thiệu là tôi mua, đi học thầy nhắc đến cuốn nào là tôi tìm cho bằng được. Mua nhanh đến mức nhiều khi tôi còn chưa kịp nghĩ xem mình có thực sự cần đọc nó hay không. Tủ sách của tôi vì thế mà đầy lên rất nhanh, nhìn vào, ai cũng nghĩ tôi là người đọc nhiều, nhưng sự thật thì hơi phũ, có những cuốn tôi còn chưa bóc lớp nilon bên ngoài.

Nếu bạn đọc đến đây mà thấy mình trong đó thì hẳn bạn giống tôi. Tôi biết rõ sách là tri thức nhân loại, mỗi lần mở một cuốn sách, ta như đang đối diện với một vĩ nhân, một tỷ phú, một nhà khoa học, để nghe họ kể lại hành trình của mình. Tôi cũng hiểu nhiều thầy cô lấy chính kiến thức trong sách để giảng dạy và thay đổi cuộc đời học trò (trong đó có tôi). Nhưng biết không có nghĩa là làm. Những cuốn sách vẫn nằm trơ trên giá, phủ bụi theo thời gian và dần trở thành một món đồ trang trí mang tên “tri thức”.

Đó là tôi của ngày xưa, còn giờ đây, tôi đọc sách mỗi ngày, không phải vì rảnh hơn mà vì tôi hiểu rõ giá trị thật sự của việc đọc. Mọi thứ bắt đầu từ một lần tôi thấy một người bạn đăng về một cộng đồng đọc sách, với quy định nghe vừa buồn cười vừa đáng sợ: Vào muộn một giây chịu phạt 100.000 đồng. Tôi đăng ký ngay, một phần vì tò mò, một phần vì muốn thử xem mình kỷ luật đến đâu. Nhưng sau một thời gian tham gia, tôi lại thấy chưa đủ “đã”. Nhóm vẫn nghỉ Chủ Nhật, Lễ, Tết, mà thói quen đã bị ngắt quãng thì dễ biến mất.

Thế là tôi quyết định làm một việc mà nhiều người cho là hơi “điên”: Sáng lập ra một cộng đồng đọc sách không nghỉ ngày nào, 365 ngày liên tục. Câu lạc bộ đọc sách **Siêu Kỷ Luật 365** ngày ra đời từ đó. Và chính quyết định này khiến mọi thứ thay đổi theo cách âm thầm nhưng cực mạnh mẽ. Những cuốn sách từng nằm im trên giá bắt đầu được mở ra. Tôi không chỉ đọc mà còn nghe các bạn trong nhóm chia sẻ, review, tranh luận. Từ đọc tôi bắt đầu hiểu, từ hiểu tôi bắt đầu áp dụng, và từ áp dụng tôi bắt đầu viết.

Khi viết những dòng này, tôi đã xuất bản 7 cuốn sách và đây là cuốn thứ 8. Không có cuốn sách nào đến dễ dàng, tất cả đều là kết quả của hàng nghìn giờ đọc, hàng trăm giờ học và 10 lần xuyên Việt với hàng chục nghìn kilômét rong ruổi để gặp gỡ, trò chuyện, ghi lại những câu chuyện có thật. Và nếu bạn hỏi tài sản lớn nhất tôi tích lũy là gì, thì

tôi không nói là tiền, mà là một loại vốn khác. Đó là “Vốn trí tuệ” (Intellectual capital). Tiền là tài sản hữu hình, có thể nhìn thấy và cầm nắm nhưng cũng có thể mất đi, còn “vốn trí tuệ” thì khác, nó được tích lũy từng ngày, qua từng trang sách, từng trải nghiệm, và một khi đã có “vốn trí tuệ” thì nó không chỉ giúp bạn kiếm tiền, nhiều tiền hơn, mà còn giúp bạn sống một cuộc đời chủ động hơn. Và điều quan trọng nhất là ai cũng có thể xây dựng nó, bắt đầu từ việc đọc.

Vì vậy nếu bạn đang ở giai đoạn giống tôi ngày xưa, mua nhiều nhưng đọc ít, biết nhiều nhưng làm ít, thì tôi chỉ muốn nói: Bạn đừng đi lại con đường cũ của tôi. Người đọc sách chưa chắc đã thành công, nhưng hầu hết những người thành công đều đọc sách. Cuốn sách này không phải để đọc cho biết mà để bạn bắt đầu, để việc đọc sách không còn là một gánh nặng mà trở thành một thói quen, không còn là một việc phải cố gắng mà trở thành một phần trong cuộc sống của bạn. Và nếu đi hết cuốn sách này, tôi tin rằng bạn sẽ không chỉ đọc sách nữa, mà bạn sẽ bắt đầu thay đổi cuộc đời mình.

Trân trọng

Phi Hồng Huy

Tác giả – Doanh nhân – Nhà đào tạo

“

*Không phải ai đọc nhiều sách cũng
thành công nhưng những người
thành công đều đọc sách.*

”

01

**TẠI SAO
PHẢI ĐỌC SÁCH?**

Có nhiều bạn hỏi tôi: “Em thấy có những người không đọc sách mà vẫn rất giàu, vậy đọc sách để làm gì?” Nghe qua thì đúng thật, ngoài kia không thiếu những người kiếm được nhiều tiền dù chẳng cầm mấy cuốn sách trên tay. Họ có thể có tố chất kinh doanh bẩm sinh, hoặc sinh ra trong một gia đình làm kinh doanh nên được “truyền nghề” từ sớm. Những lợi thế đó giúp họ đi nhanh hơn người khác.

Nhưng nếu chịu khó lùi lại một bước và nhìn rộng hơn, bạn sẽ thấy một bức tranh khác. Người đọc sách chưa chắc đã thành công, nhưng hầu hết những người bước lên đỉnh cao, những tỷ phú, những người tạo ra ảnh hưởng lớn đều có một điểm chung: họ đọc. Không phải đọc cho có, mà đọc như một phần không thể thiếu trong cuộc sống của mình.

Một người có thể giàu mà không đọc sách, điều đó là bình thường. Nhưng để bước vào tầng lớp tinh hoa, nơi cuộc chơi không chỉ là tiền mà còn là tư duy, tầm nhìn và khả năng ra quyết định, thì nếu không đọc sách, việc tham gia gần như là không thể. Tiền có thể đến từ cơ hội, may mắn, thời điểm, nhưng để giữ được tiền và phát triển nó lên một tầm cao mới thì cần nền tảng tri thức.

Điều thú vị là những người bận nhất lại là những người đọc nhiều nhất. Họ có hàng trăm, hàng nghìn việc phải xử lý mỗi ngày, những quyết định của họ có thể ảnh hưởng

đến một doanh nghiệp, thậm chí là cả một thị trường. Vậy mà họ vẫn dành một khoảng thời gian cố định trong ngày để đọc sách. Không phải vì họ rảnh, mà vì họ hiểu rõ một điều: đọc sách giúp họ ra quyết định tốt hơn, nhìn vấn đề sâu hơn và đi trước người khác một bước.

Đọc sách, nếu làm đúng cách, không phải là một hoạt động “tiêu tốn thời gian”, mà là một khoản đầu tư mang lại lãi suất cao. Vấn đề là nhiều người chưa cảm nhận được giá trị đó, nên họ dễ dàng bỏ qua.

Trong những phần tiếp theo của cuốn sách, tôi sẽ cùng bạn đi sâu hơn vào câu chuyện này, không chỉ dừng lại ở lý thuyết, mà bằng cả những ví dụ thực tế về cách người thành công vẫn đang đọc mỗi ngày. Mục tiêu của tôi không phải là ép bạn đọc sách, mà là giúp bạn tự mình nhìn ra lý do tại sao bạn nên đọc, để từ đó xây dựng được một niềm tin đủ mạnh. Và khi niềm tin đã đủ mạnh, việc đọc sách sẽ không còn là một nhiệm vụ, mà trở thành một lựa chọn tự nhiên.

1. Người thành công đều đọc sách

Đọc sách chưa hẳn sẽ thành công, nhưng hầu hết người thành công đều đọc sách. Nghe thì có vẻ rất quen, nhưng nếu đọc kỹ lại, bạn sẽ thấy câu này không hề đơn giản. Nó không khẳng định rằng cứ đọc là sẽ thành công, mà nó nhấn mạnh một điều: nếu bạn muốn đi xa, bạn gần như không thể bỏ qua việc đọc.

Có nhiều bạn nói với tôi: “Anh ơi, em cũng đọc nhiều sách lắm, nhưng em thấy mình chưa thành công.” Tôi không trả lời ngay, mà hỏi lại: “Đọc xong, em có áp dụng những gì trong sách vào công việc hằng ngày không? Em có làm đến cùng không? Em có đo lường xem nó hiệu quả hay không? Hay là đọc xong để đó?” Bạn trả lời: “Em đọc để lấy kiến thức anh ạ.”

Tôi hỏi tiếp: “Vậy em có đọc những cuốn liên quan trực tiếp đến công việc của mình không? Những cuốn giúp em làm tốt hơn mỗi ngày?” Bạn trả lời: “Em thích đọc sách truyền động lực hơn, cứ đọc sách chuyên môn là em buồn ngủ.”

Đến đây thì mọi thứ bắt đầu rõ ràng rồi. Đây là một kiểu phổ biến: đọc nhiều nhưng không dùng được. Đọc để cảm thấy mình đang phát triển, nhưng thực tế thì công việc vẫn vậy, kết quả vẫn vậy. Đọc xong thấy hưng phấn, nhưng vài ngày sau lại quay về như cũ.

Bạn thử lên internet và tìm hiểu về thói quen của những người thành công, bạn sẽ thấy một điểm chung: họ đọc rất nhiều, nhưng đọc có mục đích. Tỷ phú chứng khoán **Warren Buffett** – Chủ tịch kiêm Giám đốc Điều hành của Berkshire Hathaway dành tới khoảng 80% thời gian làm việc để đọc. Mỗi ngày ông đọc từ 500-600 trang, từ báo cáo tài chính đến sách. Ông nói: “*Tri thức sẽ tích lũy giống như lãi suất kép, mỗi ngày một ít nhưng lâu dài sẽ tạo ra sự khác biệt khổng lồ*”.

Tỷ phú **Bill Gates**, đồng sáng lập tập đoàn công nghệ đa quốc gia Microsoft dù bận đến đâu, trước khi đi ngủ vẫn dành ra khoảng một tiếng để đọc sách. Trung bình mỗi năm ông đọc khoảng 50 cuốn. Không ai bắt ông phải đọc, nhưng ông hiểu rằng nếu không nạp thêm kiến thức, ông sẽ bị tụt lại.

Elon Musk, CEO của Tesla và SpaceX, người giàu nhất thế giới trong nhiều năm... cũng vậy. Thuở nhỏ, ông có thể đọc tới 10 tiếng mỗi ngày. Khi được hỏi làm sao để chế tạo tên lửa, ông trả lời rất đơn giản: *Tôi đọc sách*. Nghe tưởng đùa, nhưng đó chính là cách ông xây dựng nền tảng tư duy của mình.

Ông **Lý Quang Diệu**, Thủ tướng đầu tiên của nước Cộng hòa Singapore, kiến trúc sư trưởng cho sự phát triển thần kỳ của Singapore từng nói: *Một dân tộc không đọc sách là một dân tộc không có tương lai*. Câu nói đó không chỉ dành cho một quốc gia, mà cũng đúng với từng cá nhân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn cán bộ và nhân dân: ~~Học để làm gì?~~ *Học để làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự đoàn thể, phụng sự giai cấp và nhân dân, phụng sự Tổ quốc và nhân loại.*

Thực chất, đọc sách chính là cái gốc của tự học. Lời dặn của **Chủ tịch Hồ Chí Minh** cho thấy việc đọc sách không chỉ để biết thêm kiến thức, mà quan trọng hơn là để hoàn thiện bản thân và tạo ra giá trị cho xã hội. Đọc để làm

việc nghĩa là nâng cao năng lực, mở rộng tư duy và làm tốt công việc của mình. Đọc để làm người là rèn luyện nhân cách, đạo đức và cách đối nhân xử thế. Khi đọc với tinh thần phụng sự, tri thức không còn là thứ chỉ giữ cho riêng mình, mà trở thành công cụ giúp đỡ cộng đồng, đóng góp cho đất nước và xã hội. Một người đọc đúng cách sẽ không chỉ thay đổi cuộc đời mình, mà còn có thể tạo ảnh hưởng tích cực đến nhiều người khác.

Đến đây, có thể bạn sẽ nghĩ: Chỉ có tỷ phú, vĩ nhân mới cần đọc nhiều như vậy. Nghe cũng hợp lý, nhưng để tôi kể bạn nghe một câu chuyện đời thường nhé.

Có một người em của tôi tên là Nam. Trong quá trình kinh doanh, bạn ấy gặp một vấn đề đau đầu: nhân sự. Nhân sự vào rồi nghỉ, giao việc thì không chủ động, hệ thống vận hành lúc nào cũng trong tình trạng chấp vá. Tôi nói với Nam: “Em học đi, học một khóa về quản trị nhân sự.” Bạn ấy trả lời ngay: “Em bận lắm anh, nhân viên nghỉ nhiều quá, công ty còn đang thiếu người, em chưa đi học được.”

Tôi nói: “Vậy thì em đọc sách đi, những gì tinh túy nhất của các khóa học, người ta đều viết trong sách.” Thế là bạn ấy bắt đầu tìm sách về quản trị nhân sự. Không đọc lan man, mà đọc đúng thứ mình đang cần. Đọc đến đâu áp dụng đến đó. Đọc về văn hóa doanh nghiệp, bắt tay vào xây dựng lại. Đọc về lương thưởng, thiết kế lại cơ chế để gắn trách nhiệm. Đọc về môi trường làm việc, bắt đầu thay đổi cách quản lý.

Một thời gian sau tôi gặp lại, hỏi: “Công việc đạo này thế nào?” Bạn ấy cười: “Từ lúc em đọc sách và áp dụng vào quản trị nhân sự, giờ em nhàn hơn nhiều rồi anh.” Sau đó, bạn ấy có thời gian đi học thêm, học xong lại quay về áp dụng tiếp. Và câu nói khiến tôi nhớ nhất là: “Bây giờ anh gọi là em có thể đi uống cà phê bất cứ lúc nào.”

Bạn thấy không, sách không làm bạn thành công ngay lập tức, nhưng nếu bạn biết đọc đúng thứ mình cần, và quan trọng hơn là làm theo những gì mình đọc, thì sách sẽ giúp bạn giải quyết từng vấn đề, từ nhỏ đến lớn, từ đơn giản đến phức tạp.

Vấn đề không phải là bạn đọc bao nhiêu cuốn, mà là bạn đã thay đổi được bao nhiêu khi đọc xong.

Và nếu bạn đọc đủ lâu, áp dụng đủ nhiều, thì việc thành công chỉ còn là vấn đề thời gian.

2. Sách là tri thức của nhân loại

Nếu ở phần trước, bạn đã hiểu người thành công đọc sách không phải vì họ “thích đọc”, mà vì họ cần đọc, thì đến phần này, tôi muốn bạn nhìn sâu hơn một chút: họ đang đọc gì mà đáng để dành nhiều thời gian đến vậy.

Jim Rohn, tác giả, diễn giả truyền cảm hứng huyền thoại người Mỹ từng nói một câu nổi tiếng rằng *Bạn không cần sống 80 năm để rút kinh nghiệm – bạn có thể mượn 80 năm của*

người khác. Nếu bạn hiểu đúng câu nói này, đây sẽ là một cách rút ngắn cuộc đời theo đúng nghĩa đen. Thay vì tự mình thử sai, trả giá, mất thời gian, bạn có thể đi thẳng vào kết quả mà người khác đã mất hàng chục năm mới đúc kết ra.

Gần như toàn bộ tri thức của nhân loại đều được lưu lại trong sách. Có những vĩ nhân mất 20 năm, 30 năm, thậm chí cả cuộc đời để nghiên cứu, thử nghiệm, thất bại rồi làm lại, cuối cùng họ viết tất cả những thứ đó vào trong một cuốn sách. Và điều đặc biệt là bạn chỉ cần vài tiếng tập trung để hấp thụ những gì họ đã đánh đổi bằng cả thanh xuân.

Tôi đọc nhiều thể loại sách khác nhau, từ phát triển bản thân, marketing, bán hàng, chăm sóc khách hàng cho đến những cuốn sách về tâm lý, về cách thấu hiểu con người, cách xây dựng mối quan hệ. Ban đầu, tôi chưa thấy rõ ngay giá trị của việc đọc, nhưng khi tôi bắt đầu đi học, tôi nhận ra một điều thú vị: rất nhiều kiến thức mà thầy dạy thực ra đã nằm sẵn trong sách.

Không dừng lại ở đó, khi tôi xem các video của những diễn giả nổi tiếng trên thế giới, tôi lại tiếp tục thấy những gì họ chia sẻ cũng chính là những gì tôi đã từng đọc. Chỉ khác là họ hệ thống lại, kể lại bằng trải nghiệm của mình, còn gốc rễ thì vẫn nằm trong sách.

Có lần tôi xem một chương trình truyền hình của VTV (Truyền hình Việt Nam) nói về sách, họ phân tích rất hay. Họ nói mỗi tác giả có thể là một tỷ phú, một nhà khoa

học, một vận động viên, một huấn luyện viên hay một chủ doanh nghiệp. Và khi họ viết sách, họ không viết cho vui, họ chắt lọc những gì tinh túy nhất, giá trị nhất, những bài học đắt giá nhất của họ để đưa vào từng trang.

Bạn thử nghĩ xem, một người mất 30 năm để hiểu một vấn đề, còn bạn chỉ mất vài tiếng để đọc lại hành trình đó. Nếu bạn biết tận dụng, đó là một lợi thế cực kỳ lớn.

Lĩnh vực nào cũng có sách, chủ đề nào cũng có sách, vấn đề nào bạn đang gặp phải gần như đều đã có người đi trước và họ đã viết lại cách giải quyết nó. Do vậy, không phải là bạn thiếu nơi “nạp” kiến thức, mà là bạn có chịu tìm và chịu đọc hay không.

Chương trình truyền hình đó kết luận: Sách chính là tài sản trí tuệ của nhân loại. Họ còn nói thêm rằng nếu một người thực sự chăm chỉ đọc sách và biết cách học từ sách, người đó hoàn toàn có thể sở hữu nền tảng kiến thức tương đương một sinh viên đại học.

Tôi tiếp tục lấy câu chuyện của **Elon Musk** là một ví dụ điển hình. Khi được hỏi làm thế nào ông có thể chế tạo tên lửa mà không có bằng cấp về hàng không vũ trụ, ông trả lời ngắn gọn: *Tôi đọc sách*. Từ nhỏ, ông đã đọc gần như toàn bộ bách khoa toàn thư, và sau này tiếp tục tự học bằng cách đọc tài liệu của những chuyên gia đi trước. Ông không tự phát minh ra mọi thứ, ông đứng trên tri thức của cả một ngành.

Đến đây, bạn sẽ bắt đầu hiểu rõ hơn một điều: Đọc sách không phải là việc “tốt thì làm”, mà là một con đường ngắn nhất và rẻ nhất để bạn nâng cấp tư duy.

Vì vậy, nếu bạn bắt đầu tin rằng đọc sách là cần thiết, thì bước tiếp theo không phải là đọc nhiều hơn một cách ngẫu nhiên, mà là học cách khai thác nguồn tri thức vô hạn một cách có chủ đích. Khi làm được điều đó, bạn sẽ thấy công việc, cuộc sống và cả cách bạn nhìn nhận vấn đề bắt đầu thay đổi theo một hướng khác.

3. Đọc sách là đang trò chuyện với tác giả

Rất khó để bạn có cơ hội trò chuyện trực tiếp với các tỷ phú hay vĩ nhân, nhất là khi nhiều người trong số họ đã không còn trên thế giới này. Nhưng bạn yên tâm, chúng ta vẫn có thể trò chuyện với họ mỗi ngày, thông qua những cuốn sách. Thực tế, đọc sách không phải là đang “tiếp nhận thông tin”, mà là đang “trò chuyện”.

Tôi dẫn dò một bạn học viên tên Hùng trong khóa học phát triển bản thân **Đột Phá 365**: Cách nhanh nhất để em có thể “ngồi nói chuyện” với bất kỳ người nổi tiếng, vĩ nhân hay tỷ phú nào, đó là đọc sách của họ. Em không cần phải có mối quan hệ, không cần phải có tiền, không cần phải chờ đợi một cơ hội nào cả, chỉ cần mở sách ra là em đã bước vào thế giới của họ.

Khi đọc sách đủ sâu, bạn sẽ thấy những tâm sự mà có thể họ chưa từng nói trên sân khấu, chưa từng chia sẻ trong một video hay một bài phỏng vấn nào. Bạn sẽ thấy những góc rất đời, rất thật, những suy nghĩ thậm chí còn chưa được “chỉnh sửa” để trở nên bóng bẩy. Và quan trọng hơn, bạn sẽ thấy cách họ suy nghĩ, ra quyết định, vượt qua những giai đoạn khó khăn.

Có những tác giả cả cuộc đời chỉ viết một cuốn sách, chúng là cả một hành trình được nén lại. Cũng có những người viết nhiều hơn, nhưng điểm chung là mỗi cuốn sách đều chứa đựng những gì tinh túy nhất mà họ muốn để lại. Không ai ngồi viết hàng trăm trang giấy chỉ để nói những điều vô nghĩa.

Vì thế, khi đọc một cuốn sách, bạn không chỉ đang đọc chữ. Bạn đang đi trên con đường mà các tác giả từng đi, đang bước vào những tình huống mà họ trải qua, đang nghe lại những cuộc hội thoại mà họ từng đối diện. Bạn không phải tự mình mò mẫm từ đâu, bạn đang được “dẫn đường”.

Khi đó, vai trò của bạn không còn là một người đọc thụ động. Bạn giống như đang ngồi đối diện với tác giả, lắng nghe họ kể chuyện, đặt câu hỏi trong đầu và tự tìm câu trả lời thông qua từng trang sách.

Charlie Munger, cộng sự lâu năm của tỷ phú **Warren Buffett** là một ví dụ thú vị. Ông được biết đến là một

người đọc sách “khổng lồ”. Ông từng nói mình có rất nhiều “người bạn đã khuất”, đó là những vĩ nhân như **Benjamin Franklin**, một trong những nhân vật đa tài và quan trọng nhất trong lịch sử Hoa Kỳ hay **Charles Darwin**, cha đẻ của thuyết tiến hóa. Ông không chỉ đọc, mà còn tranh luận với họ trong đầu, đặt câu hỏi, phản biện lại các quan điểm của họ thông qua chính những gì họ viết.

Nghe thì có vẻ lạ, nhưng thực ra đó chính là cách học ở một tầng sâu hơn. Không phải đọc để nhớ, mà đọc để đối thoại.

Vì thế, nếu bạn hâm mộ một ai đó mà chưa có cơ hội gặp họ, đừng chờ đợi. Hãy tìm những cuốn sách mà họ viết hoặc những cuốn sách viết về họ. Khi đó, bạn như thể đang cùng họ ngồi xuống, nghe họ nói chuyện một cách rất riêng, rất thật, không bị giới hạn bởi thời gian hay không gian.

Hãy thử tưởng tượng: mỗi ngày bạn đều có thể “trò chuyện” với những tỷ phú, vĩ nhân, những người đã đi trước bạn hàng chục năm. Bạn nghe họ kể lại sai lầm, chiến lược, cách họ nhìn nhận thế giới. Nếu duy trì điều đó đủ lâu, cách bạn suy nghĩ sẽ thay đổi thế nào?

Và khi tư duy thay đổi, cuộc đời bạn cũng bắt đầu rẽ sang một hướng khác.

4. Muốn học ai, trở thành ai thì đọc sách của người đó

Khi bạn đã hiểu đọc sách giống như đang trò chuyện trực tiếp với tác giả, thì mọi thứ sẽ rõ ràng hơn rất nhiều. Nếu như có thể “trò chuyện” được, thì câu hỏi tiếp theo không phải là đọc gì, mà là đọc sách của ai.

Jim Rohn có một câu nói đáng để suy ngẫm: *Nếu bạn muốn thành công, hãy tìm một người thành công và làm những gì họ làm, đọc những gì họ đọc.* Nghe thì đơn giản, nhưng nếu làm được đúng, nó có thể giúp bạn rút ngắn nhiều năm thử sai. **Jim Rohn** không hề khuyên chúng ta trở thành một bản sao vô hồn, ông đang nói đến việc mượn hệ tư duy và bản đồ mà người đi trước đã vẽ ra. Họ đã đi, đã vấp, đã trả giá, đã tìm ra con đường. Việc của chúng ta không phải là đi lại từ đầu, mà là đi nhanh hơn trên chính con đường đó.

Trong nhiều cuốn sách của tôi, đặc biệt *Bán dễ như chơi* hay *Biến quan hệ thành tiền*, tôi đều nhắc đến một phương pháp của người Nhật, đó là **SHUHARI**. Đây không phải là lý thuyết để đọc cho vui, mà là một cách học đã được kiểm chứng qua nhiều lĩnh vực. Giai đoạn đầu tiên là Shu, tức bắt chước. Nghe thì đơn giản, nhưng đây lại là giai đoạn khó nhất, vì bản chất con người thường không thích bắt chước, chúng ta luôn muốn thể hiện cái tôi, muốn sáng tạo ngay lập tức. Nhưng vấn đề là khi nên tảng chưa có, việc sáng tạo dễ biến thành... tự làm theo ý mình.

Gần đây, tôi có một cuộc trò chuyện với người em tên Hương, bạn ấy đã nói rằng: “Trong SHUHARI, Shu là khó nhất anh ạ. Khó không phải vì nó phức tạp, mà vì nó đi ngược lại bản năng của con người. Người ta thường bỏ qua giai đoạn này và nhảy thẳng sang Ha hoặc Ri, tức là biến tấu và sáng tạo. Và đó cũng là lý do vì sao nhiều người làm mãi mà không ra kết quả, trong đó có em.”

Để củng cố thêm niềm tin về phương pháp này, bạn có thể tìm đọc cuốn sách *Nghệ thuật đánh cắp ý tưởng* của tác giả Austin Kleon. Đọc xong, bạn sẽ hiểu, việc “đánh cắp ý tưởng” có sức mạnh khủng khiếp thế nào. Nếu muốn trở thành một ai đó, hãy bắt đầu bằng việc tìm một hình mẫu. Không cần nhiều, chỉ cần một người mà bạn thực sự muốn đi theo. Sau đó quan sát, theo dõi, xem cách họ làm việc, suy nghĩ, ra quyết định. Và quan trọng nhất, nếu họ có viết sách, hãy đọc. Vì trong sách, họ không chỉ nói bạn nên làm gì, mà họ còn cho bạn thấy tại sao họ làm vậy. Bạn không chỉ học hành động, mà học cả tư duy phía sau hành động đó.

Cách nhanh nhất để trở thành một người giỏi trong một lĩnh vực không phải là tự mày mò từ con số 0, mà là học lại những gì người giỏi đã làm. Và đọc sách chính là con đường nhanh nhất để làm điều đó. Khi bạn đọc đúng người, đúng thứ, và kiên trì làm theo, bạn sẽ nhận ra: thành công không còn là điều gì đó quá xa vời, nó trở thành một quá trình có thể nhìn thấy, hiểu được và làm theo.

Và khi đi đủ lâu trên con đường đó, bạn không chỉ học được cách thành công, mà bạn bắt đầu trở thành người tiếp theo mà người khác muốn học theo.

5. Cái giá của việc không đọc sách

Khi đã hiểu rằng đọc sách không chỉ là tiếp nhận tri thức, mà còn là cách để học từ người đi trước, rút ngắn con đường của mình, tôi muốn bạn nhìn nhận vấn đề ở một góc độ khác: không phải là đọc sách giúp bạn được gì, mà là nếu bạn không đọc, bạn sẽ mất gì.

Trước khi nói sâu hơn, tôi muốn kể cho bạn một câu chuyện của gia đình tôi. Đó là câu chuyện về cô con gái của tôi, Phi Ngọc Hân. Khi tôi viết những dòng này, con gái tôi đang học lớp 6 và đã duy trì việc đọc sách buổi sáng vào lúc 5h30 cùng bố mẹ và anh trai được hơn một năm. Một năm liên tục, 365 ngày, kể cả sáng mừng Một Tết.

*Vinh danh của con gái vượt qua thử thách 365 ngày dậy sớm đọc sách
cùng câu lạc bộ Siêu Kỷ Luật 365*

Gần đây, khi đi họp phụ huynh cho con gái, cô giáo chủ nhiệm của con có chia sẻ với mẹ cháu rằng cháu viết văn tốt hơn nhiều, ngôn từ phong phú hơn hẳn các bạn cùng lớp. Tôi nghe xong cũng hơi bất ngờ, vì trước đó viết văn không phải là điểm mạnh của con. Nhưng khi ngồi lại và xâu chuỗi mọi thứ, tôi nhận ra: không có gì là tự nhiên. Không có chuyện tự nhiên viết hay hơn, không có chuyện tự nhiên ngôn từ phong phú hơn. Đó là kết quả của hơn một năm đọc sách đều đặn.

Từ câu chuyện đó, tôi muốn nói rằng nếu bạn không đọc sách, ngôn từ của bạn sẽ nghèo đi, không phải nghèo ngay lập tức, mà là dần theo thời gian. Bạn sẽ nói đi nói lại một vài cách diễn đạt cũ, bạn sẽ khó tìm được cách diễn đạt chính xác cho suy nghĩ của mình, và dần dần bạn sẽ thấy mình “bí từ”.

Một câu chuyện thực tế khác là anh Thịnh, chủ nhà hàng nhậu Tự Do, Lào Cai. Khi tôi mời anh tham gia câu lạc bộ đọc sách **Siêu Kỷ Luật 365**, anh đồng ý tham gia vì muốn thay đổi bản thân. Anh chia sẻ trước đây hay thức khuya và ngủ muộn. Rượu bia ngày nào cũng uống... Sau một thời gian hoạt động với nhóm đọc sách anh phải thốt lên “Biết thế này em tham gia từ lâu rồi”. Từ khi đọc sách, áp dụng kiến thức từ sách, anh ít phải có mặt ở nhà hàng, anh uống ít rượu hơn, vì thể sức khỏe cũng tốt lên trông thấy.

Nhiều bạn sẽ nói: “Em có phải nhà văn đâu mà cần đọc nhiều sách.” Nghe thì hợp lý, nhưng tôi muốn hỏi lại bạn một câu: Mỗi ngày, bạn có đang nói chuyện với khách hàng không? Bạn có phải thuyết phục người khác không? Bạn có làm nội dung, video, giao tiếp với nhân viên, đối tác không?

Nếu câu trả lời là có, thì ngôn từ chính là công cụ kiếm tiền của bạn.

Và công cụ đó, nếu không được trau dồi, sẽ cùn đi.

Không chỉ dừng lại ở ngôn từ, cái giá lớn hơn mà nhiều người không nhận ra, đó là bạn phải tự trả học phí cho những sai lầm mà đáng ra bạn không cần phải trả.

Rất nhiều vấn đề bạn đang gặp trong cuộc sống và kinh doanh thực ra có người gặp trước bạn từ 50 năm, 100 năm, thậm chí 200 năm. Họ đã thử, đã sai, đã sửa và viết lại trong sách. Nhưng vì bạn không đọc, bạn không biết, và thế là bạn lại đi lại con đường đó, vấp ngã, rồi mất tiền, mất thời gian, mất cơ hội.

Đó chính là cái giá của việc không đọc sách, không phải bạn mất đi một vài kiến thức, mà bạn đang tự kéo dài con đường của mình, tự làm khó mình trong khi có những con đường ngắn hơn được chỉ ra sẵn.

Tôi không nói để bạn thấy sợ, mà để bạn nhìn rõ hơn một điều: đọc sách không phải là một lựa chọn “có thì tốt”,